

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Serisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenthaler & Emerico Los-
ner, Heinrich Schalek, s. Op-
pelt Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Erásbét-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colonă 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tarifă
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în de-care zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șese luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șese
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.

Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țintra și din
afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șese
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șese luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 168.

Brașov, Miercuri 30 Iulie (12 August).

1903.

Dela adunarea „Asociațiunei“.

Bata-mare, 9 Aug. n.

(Raport special al „Gaz. Trans.“)

Prima ședință.

Duminică dimineața pe la 8, am fost deșteptați din somn de musica băieșilor din minele d-lui Pocol, care în fruntea celor 300 de lucrători ai săi mergea la biserică. Aici se celebra serviciul divin. la care a pontificat protopopul Șuta, asistat de protopopul Dr. Dăianu, Doros și A. Pop, fiind diaconii I. Serbac și Dr. Epaminonda Lucaciu. Protopopul Alexe Berinde ținu o predică edificătoare.

După terminarea sf. liturghii, lumea plécă spre sala cea mare a hotelului, unde la órele 10 a. m. prima ședință e deschisă de locțiitorul președintelui, d-l *Par-tenie Cosma* din Sibiu, prin următoarea cuvântare:

Onorată adunare generală!

După un deceniu de reculegere, sub absolutismul ce a urmat desființării jugului de iobăgie, carele de secolii îl purta poporul nostru, și al privilegiilor de națiunii și religii „recepte“ cari mai bine de 400 ani au degradat la stare de heloți pe Românii din Transilvania, atât ca națiune cât și ca religione, — îndată ce începuse a se ivi pe orizontul patriei noastre o rață de speranță a vieții constituționale, 170 de fruntași români din Transilvania, în frunte cu prelații lor, la 10 Maiu 1860 înaintară o petițiune la guvernul transilvan, ca să le permită „ținerea unei adunări consultătoare în Sibiu“ în scopul de a înființa o reuniune reclamată de spiritul timpului, „a cărei chemare să fie *lăfirea culturii poporului și înaintarea literaturii cu puteri unite*“, în sinul poporului român din Transilvania.

Resolvită această cerere din partea cancelariei aulice transilvane, s'a convocat conferința pe 21 Martie 1861 la Sibiu, unde sub presiunea episcopului Andrei baron de Șaguna s'au redactat primele statute ale „Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“, aprobate prin preafinalta decisiune din 6 Sept. 1861 a M. Sale gloriosului nostru rege Francisc Iosif I.

În puterea acestor statute s'a constituit Asociațiunea noastră în adunarea generală, care a avut loc în Sibiu în zilele 4-7 Noemvrie 1861.

Cu mândrie admirăm și astăzi — după 42 de ani — entuziasmul cu carele fruntașii Românilor transilvăneni au înaugurat Asociațiunea noastră.

Să nu mi-se facă imputări pentru-că aci, la periferia românismului din patria noastră, în o localitate, care la înființarea „Asociațiunei“ nu aparținea teritoriului ei, voiți cita unele părți din cuvântările rostite la primele ei adunări generale, fiind acelea instructive și pentru generațiunea actuală și pentru cele viitoare.

„Se pôte“ — dice Șaguna în cuvântul de deschidere al conferinței din 21 Martie 1861 — „Se pôte, că cine-va își va înfățișa starea cea strălucită a Romanilor vechi și monumentele cele strălucite ale mării lor, de care țera noastră este plină, și asemănându-o cu starea noastră de astăzi, carea e destul de deplorabilă — va gândi: de ce să întreprindem un lucru mai mare spre cultivarea națională? deore-ce este posibil, că va veni un timp

barbar, care lucrările noastre le va nimici și nația o va degrada la sorte de sclăvie.

„Așa este! căci nimeni nu pôte trage la îndoială, că aceea ce odată s'a întâmplat în lume nu s'ar pôte întâmpla mai de multe ori. Totuși eu sunt de aceea părere, că monumentele materiale ale unui period cult se pot nimici prin mâni barbare, și o nație liberă se pôte lipsi de libertate prin nisce legi draconice; însă monumentele spirituale și moravurile cele morale, precum și valórea lor rămân pentru toate timpurile nereturnabile, căci acestea sunt mai presus de orice putere silnică și fizică. De ele nu se pôte atinge mâna barbarului, furul nu le pôte fura, moliile nu le pôte mânca.

„Fiind așa-déră problema noastră: a înainta literatura, cultura, industria și agricultura națiunei noastre, adică a înainta starea spirituală și materială a poporului nostru, vrem a deștepta prin mijloce naționale facultățile, va să dăică cugetările cele senine și seriose în poporul nostru, ca să cunoască ființa și destinația sa și să o scie întrebuinta spre tot binele, precum și alte nații fac astăzi acesta, și precum este spiritul cel civilisator al secolului nostru. Darurile lui vor garanta viitorul cel mai ferice al mult cercatei noastre națiuni, și o vor feri de nisce lovituri ucigătoare de religia și limba ei.

„Aceste convingeri mari se ne însuflețescă, d-lor, pe noi toți și atunci tare cred, că ceriul va încorona cu flori de mângăiere întreprinderea noastră și va asculta rugăciunea mea, prin care cucerindu-mă îl rog, ca să reverse binecuvântarea sa asupra Asociațiunei noastre, căci tot darul desăvârșit de sus vine de la părintele luminilor.“

„Er eruditul nostru filolog Timotei Cipariu, în memorabilul său discurs, rostit în adunarea constituantă din 4 Noemvrie 1861 într'altele astfel ne încurajază:

„Însă din toate aceste ruine providența ne-a conservat încă în aceste dureri cumplite un tesaur neprețuit, care nu ni-l'au putut răpi nici sabia învingătorului, nici crușimea tiranului ce domnea pe corpurile noastre, nici puterea fizică, nici politica infernală, — un tesaur născut cu noi de la țitele maicei noastre, dulce ca sărutările măicuțelor, când ne aplecau la sinul lor, tesaur mai scump decât viața, tesaur, care de l'am fi pierdut, de l'am perde, de vom suferi vr'odată, ca cineva cu puterea, au cu înșelăciunea, au cu moamele să ni-l răpescă din mâinile noastre, atunci mai bine, mai bine să ne înghițim pământul de vii, să ne adunăm la părinții noștri cu aceea mângăiere: că nu am trădat cea mai scumpă ereditate, fără de care nu am fi demni de a ne mai numi fiii lor — *limba românească*.“

„...Nu voiesc a mă întinde mai departe, măcar că multe s'ar mai pôte dice și aduce din viața poporului român, ce demustră învederat, că deserte sunt toate sperările, iluziunile, visurile, îndesert toate sofisme și machinațiunile tuturor, cari mai duc și trag sperare, că dóră dóră din român vor pôte face alt popor. Un razim naționalității române se implântă astăzi și sperăm că asemenea razime de astăzi și de alte forme se vor implânta și de aici înainte, și mai mult și mai puternic.“

Și speranța înflăcăratului savant român în mare parte s'a realizat. În scurt timp spiritul deșteptat la înființarea Asociațiunei a creat Asociațiunea națională din Arad, Societatea pentru crearea unui fond de teatru român, Academia română, Asociațiunea pentru cultura poporului român din Marmăția, mai multe Reuniuni de femei române, apoi o mulțime de institute de credit și economii, Reuniuni preoțesci, învățătoresci, industriale, comerciale și agronomice — toate cu mențiunea de a înainta dezvoltarea culturală și eco-

nomică a poporului român, — tot atâția razimi ai naționalității române din patria noastră.

Din toate reuniunile culturale înființate de poporul român din patria noastră, cea mai veche, cea mai generală și — cred că pot afirma fără sfială — cea mai eficace de a contribui la dezvoltarea culturii naționale a poporului român, fără a jigni cât de puțin cultura altor popóre din patrie — este Asociațiunea noastră.

Multe și mari au fost și sunt speranțele și pretențiile noastre față de această instituțiune națională.

Și decă nu s'au putut și nu se pot toate realiza în măsura în care am dori noi, nu este vina noastră.

Astfel este situațiunea în care am viețuit și viețuim.

Noi suntem un popor sêrac, un popor blând, care fără vina noastră am rămas cu secolii îndărătul altor popóre mai favoritate de sorte, am rămas numai cu credința în Dumnezeu și cu iubirea nemărginită de dulcea noastră limbă.

Noi și astăzi, când scopurile naționale și culturale ale altor popóre din patrie se bucură de nemărginit sprijin material și moral, afară de sarcinile publice comune cu toți cetățenii statului, din sêrăcia noastră trebuie să creăm și provedem toate instituțiunile noastre culturale și naționale, cum se dice: „de la Vlădică până la opincă“.

Inteligența noastră care conduce instituțiunile naționale și carea aprópe singură ofere și mijlocele materiale ale Asociațiunei, între împrejurările date, cu puține excepțiuni, face tot posibilul ca scopurile acestei reuniuni să înainteze.

Statutele modificate în 1897 dau posibilitatea, ca activitatea Asociațiunei, care mai înainte era mărginită numai la teritoriul Transilvamei, să se estindă asupra întreg teritoriului locuit de Români în patria noastră, ca și cea mai neînsemnată comună cel puțin prin o agentură să vină în nex organic cu comitetul central, dau posibilitatea ca în toate despărțemintele să se înființeze tot felul de instituțiuni și însoțiri folositoare pentru popor. Iar natura ambulantă a adunărilor noastre ne dă posibilitatea, ca inteligența despărțemântului să vină în atingere cu poporul și prin graiul viu să-l lumineze și însuflețescă pentru scopurile Asociațiunei, identice cu fericirea lui și a patriei.

Dér firesce toate acestea reclamă lucru intensiv și timp până când poporul românesc, carele din firea sa este conservativ și forte rezervat față de cărturari își va pricepe interesul său și însuși va da mână de ajutor inteligenței sale la realizarea scopurilor culturale ale Asociațiunei.

Nu pot trece cu vederea nici curenții mai recent pornit mai vârtos în o parte a jurnalisticii noastre, cu privire la activitatea literară a Asociațiunei.

Este adevărat că în titlul Asociațiunei se cuprinde și „literatura română“.

Paragraful 2 al statutelor încă indică modul, în care Reuniunea noastră are să promoveze literatura română și anume: nu ea are să facă, ci are să încurajeze literatura română, ca un mijloc al culturii poporului: prin inițiere de studii și scrutări, prin editare de publicațiuni literare, științifice și artistice, înființarea

de bibliotecii populare, musee și alte colecțiuni, acordare de premii și stipendii pentru diferite specialități de știință, arte și industrie, expozițiuni, producțiuni și conferențe publice, înființare, eventual ajutoare de școli și internate, organizare de secțiuni științifice etc.

Ei bine! Tóte acestea sunt puse în lucrare.

Amintesc aci numai importanta edițiune a Enciclopediei române, carea în anul acesta se va termina, școla civilă de fete cu internat, bibliotecile populare, publicațiunile editate de Asociațiune pentru biblioteca populară, bursele ce se dau din partea Asociațiunei și pașii întreprinși pentru înființarea muzeului național (Casa națională) care este aprópe de realizare.

Asociațiunea și în astă privință face totul ce cade în competența organelor sale, între marginile budgetului. Dér nu este echitabil să se pretindă, ca însuși comitetul central, care nu este corporațiune literară ci administrativă — și organele lui, să facă literatura română.

Asta este chemarea și datoria literaților, cari nu se pot comanda, ci ei au să se afirme.

Dar în fine această perte a problemei originale a Asociațiunei a trecut în domeniul și competența Academiei române, care dispune de fondurile necesare și are în sinul său savanți din toate părțile locuite de Români; — pentru-că limba și literatura nu este și nu pôte fi mărginită la granițele statelor, națiunilor politice.

La 1 August 1867 în ședința de înaugurare a „Societății literare române“, care atunci a primit numele de „Societate academică română“ ér prin legea din 29 Martie 1879 s'a declarat „Academia română“ — cel mai competent în această materie, membrul academiei *Timotei Cipariu*, în cuvântarea sa de înaugurare a rostit și următoarele cuvinte:

„Până aci limba și naționalitatea ne-a fost încătușată... Pentru eliberarea limbei naționale va îngriji mai ales chiar această societate literară: Ea va îngriji, ca limba română să scape de jugul despotismului sub care a gemut de secolii. Ea va îngriji pentru conservarea unității limbei românesce în toate provinciile locuite de Români. Ea îi va reda forma curat națională română, spre a figura cu tótă demnitatea între și lângă surorile ei de origine latină“.

Cerându-vé scusele, domnilor, pentru-că pôte prea mult v'am întreținut cu împospătarea unor reminiscențe istorice, care și înșiși le cunoșteți, vé salut — și în calitate de delegat al comitetului central pentru conducerea acestei întruniri — declar deschisă adunarea generală ordinară a Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român.

D-l G. Pop de Băsești în numele instituției culturale surori, a societății pentru înființarea unui fond de teatru român, după un vechi și frumos obicei, salută adunarea Asociațiunei, constatând cu inima plină de bucurie, că Români sunt capabili să ducă la îndeplinire, cu jertfe mari, în același timp mai multe instituții înalte culturale, din cari are să se răspândescă binefăcătoare lumină peste întregul popor. În numele despărțemântului Sătmar vorbesce părintele protopop Șuta, președintele despărțemintiului, arătând cum totdéuna

am scit Românii să ne conservăm dragostea neseacă de limbă și de neam. Nu caut să resume frumosa sa cuvintare, căci acesta ar trece peste granițele unui scurt raport, ci prefer să vi-o alătur în întregime. Ță-o :

„Sub impresia momentelor înălțătoare de aji, sufletele noastre se îmbracă în sentimente sărbătorești, și pe aripele entuziasmului național se ridică într-o lume, care ne arată calea, ce conduce la cultul străbunilor.

„In sufletul omenesc se mișcă o lume de mult apasă și destăpă la viața mărirea vremurilor trecute. Din forul roman par' că aud pe măestrul oratoriei antice aducând tributul admirațiunii poporului imperat „O speciem dignitatemque populi romani“.—Ornamentul și demnitatea poporului roman. „Illa fuit pulchritudo populi romani, illa forma quam in campo vidisti“. Aceasta a fost frumsețea poporului roman, ce s'a manifestat în cultura și instituțiunile lui, aceea a fost mândria lui, ce s'a eternizat în monumentele lui.

„Gândul imi sborâ la anul 104, când la légânul unui popor apare geniul latin, și încântat de frumsețea aceluia, pune două sărutări: una pe frunte, ca Român să fie numele lui, alta pe buze, ca limba să-și iubească.

„De atunci până aji 18 veacuri, și numele de Român nici când nu s'a șters din mintea acestui popor, ci îl păstrează până în zilele noastre, ér dragostea cătră limbă e atât de mare, încât se miră însuși istoricul Bonfiniu: *ut non tantum pro vita, quantum pro lingua incolumitate certasse videntur*“. Că mai mult se luptă pentru limbă, decât pentru viață.

Provedința ne-a conservat acest te-saur — dice T. Cipariu în adunarea constituantă a „Asociațiunei“ la an. 1861 — un te-saur născut în noi la țitele maicei noastre, dulce ca sărutul măicuțelor, când ne aplecăm la sinul lor, te-saur mai scump decât viața pe care decât Pam perde — atunci mai bine să ne înghiță pământul de vii; o. pentru-că în limba sa trăiesce și mōre fiesce-care popor!

Și minunea acesta a latinității dă așa avânt fantasiei mele, că de câte-ori vreau să simbolizez „Asociațiunea“ pentru literatura și cultura poporului român în activitatea ei, tot de atâtea ori reapare în conturile unui geniu, ce are așa de mare asemănare cu cel din vremile de mult.

Acest geniu, an de an, în lunile ce înclină spre tōmnă, îmbracă haine de nuntă, pornesce la drum dintr'un colț al țerei în altul, ca să afle omeni din neamul său.

În călătoria sa triumfală de est an a ajuns până în părțile nord-ostice ale țerei, la Românii din Sătmar — la Baia-mare, unde generația de aji a Românilor sub președința d-vōstră, d-le președinte, s'au întrunit într'un scop național de a zidi templu culturii române, în care să se păstreze: rassa, limba și sufletul latin al poporului român din Sătmar și Ugocia.

Sătmarul se bucură și prin rostul meu își dice: Bine ai venit On. adunare pe pământul pitoresc al Băii mare. Inimele și sufletele noastre vă salută și vă îmbrățișează cu iubirea caldă a Românului, care își cunoște frații. Întrebă după numele noastre, ascultă la cuvintele ce sborâ de pe buzele noastre, și te vei convinge despre marele adevăr enunțat mai an de primarul Romei, Galuppi: „că întru adevăr lucru de mirat e în istorie, țaria poporului român, întru a-și păstra numele și moștenirea sfintă limbei și a naționalității sale“.

După atâtea potop de vreme, aședăți aici la granițele românismului, vorbim și noi o limbă vorbită de peste 10 milioane de Români, care înfățișează o unitate fără esemplu în istoria limbelor.

On. Adunare! Cultura și literatura formeză bazele existenței a unui popor. Cultura destăpă la conșiență, întinde prosperitate, asigură libertate, ér în limbă și literatură se oglindă viața popōrelor.

Cultura, sub a cărei devisă luptăm și noi, nu e privilegiul unui popor, nici monopolul unei națiuni, ci e un ideal comun.

Deii au înlântuit pe Prometeu la o stâncă din Caucaș pentru-că a furat focul din ceriu, ca să-l dea omenilor. Deii păgânii au voit a ține în întunec omeni-mea, dér Dumneșeul adevărat a dis „să fie lumină“.

Cultura e lumină, e sōrele în jurul căruia se învîrtesc cu plăcere națiunile, la care să țintescă inima și mintea tuturor, și emulațiunea acesta a făcut că cultura să devină un însemnat factor de putere al popōrelor.

Spre a ridica nivelul cultural și intelectual, s'a înființat și „Asociațiunea“, căci un popor numai atâtea valorizează înaintea lumii, încât își desvōltă cultura și literatura; însu o cultură numai atunci e trainică și pōte chieama tōte forțele la viață, decât e adaptată la isvorul sentimentelor naționale, altcum e numai o plantă subțioară în florărie. Condusă déră de sentimentul conservării de rassa a culturii latine și de a reda frumsețea de odinioară a poporului român a venit „Asociațiunea“ la Sătmar și decât aș dispune de elocvența lui Cicerone, aș aduna tōtă suflarea românescă în jurul „Asociațiunei“, ca să înțelégă, că limba e valōrea, proprietatea, onorul, sângele și ființa noastră etnică, séu decât aș avē puterea fermecătōre a geniului latin, aș pune și eu un sărut pe fruntea celui popor român, în a cărui vatră arde neîncetat focul iubirii de neam, și decât sărutul meu n'ar avē efectul dorit, vē rog pe voi, iubite mame române, și dați voi acel sărut fermecătōre copiilor voștri, întreg poporului român, căci numai sărutul din ușa raiului e mai dulce, ca sărutul vostru, și ce voiți voi, voesc și Dumneșeul, căci:

Nu scim ce e scris în stele
Au să vină zile grele,
Nu scim vremea ce aduce
Dér Românii și face cruce
Și se ncrede în puterea unui mare
Dumneșeul.

După acestea președintele rōgă pe delegații despărțemintelor să se anunțe la secretarul II (care în absența d-lui Dr. Diaconovich îl substituie pe acesta).

Pentru cruțarea de timp d-l Dr. Isacu propune ca raportul comitetului, publicat în n-rol ultim al „Transilvaniei“ și cunoscut tuturor, să se considere ca cetit. De asemenea se consideră ca cetite adosele la acest raport publicate în „adenda“ Transilvaniei.

Urměză alegerea comisiunilor:

Se aleg: 1. In comisiunea pentru esaminarea raporturilor George Pop de Bănesci. Dr. Elia Daianu; Dr. I. Ciurcu. 2. In com. p. esaminarea socotelilor și a proiectului de budget pe an. 1904 dd. Andrei Cosma, Emeric Pop, George Petrovan, Fl. Cocian, Nicolau Nilvan. 3. In com. p. înscrierea membrilor noi: Ioan Serbac, Vasiliu Ardeleanu, Ath. Lupan, Gavriil Barbu jun., Gavriil Sabo. 4. In com. p. propunerii: Dr. Teofil Văleanu, Vasile Pop, Dr. V. Branisce.

Pe lângă acestea se mai alege o comisie de trei membri, compusă din d-nii Dr. Valeriu Branisce, Dr. T. Dragoș și A. Văleanu pentru esaminarea salutării propunerii a d-lui N. Fabian, care rōgă Adunarea să invite Comitetul central ca să designeze prin secția sa competentă persoanele marcante ale istoriei noastre și făcând nisce pictori să-și însărăcineze cu sacerea portretelor lor. Acestea să se distribuie apoi printre țeranii români, cari acum își împodobesc păreții caselor cu portrete de ale străinilor.

Propunerea d-lui Dr. Dăian, ca la ședința comisiunei pentru esaminarea raportului comisiunii, dată fiind importanța conținutului acestuia, să se admită cu vot consultativ și alți membri ai Asociațiunei, cari cred că le vor putē ajuta cu sfaturile lor.

D-l președinte invită pe ori-cine crede că ar putē spune ceva cu privire la acest raport să ia parte la desbaterile comisiunei respective, care și va ține ședința sa la orele 6.

Se cetesc telegramele sosite: de la d-nul Mocsonyi din Gmunden, care își scusă absența sa, împiedecat fiind a asista la Adunare din pricină sanitară. Pregătirile în stil mare din Baia fi, dă speranța uului nou și mare triumf. In numele membrilor despărțemintului Brașov salută d-l A. Bărsăneanu Adunarea. Asemenea o salută d-l I. Dăriu (Brașov) și P. Călcăniariu (Orșova).

După acestea să închide ședința la érele 12 fără un sfert.

Pressa

e represantată în modul următor:

„Gaz. Trans.“ prin d-l Dr. Sextil Pușcariu
„Teleg. rom.“ „ „ I. V. Păcățeanu
„Unirea“ „ „ Agărbiceanu

„Drapelul“ prin d-l Dr. V. Branisce
„Trib. Pop.“ „ d-nii Russu Șireanu și S. Boca
„Libertatea“ „ d-l V. E. Moldovanu
„Răvașul“ „ „ Dr. E. Daianu
„Vremea“ „ „ Victor Arteni
„Luminași Adev.“ „ I. Roman
„Revista Bistriței“ „ Dr. V. Onișor.

Banchetul.

Ca în tōte celelalte așa și în aranjarea banchetului a dat comitetul din Baia m. o dovadă a zelului său. Peste 300 de tacâmuri aranjate cu gust așteptau pe óspeții cari la óra unu sosiră din tōte părțile. La drept vorbind reporterul d-v. e un dușman mare al banchetelor, cari nu numai că ocupă prea multe ore din puținul timp care stă la dispoziție adunării, dér și obosesc pe public în gradul cel mai mare. Ce rost are a sta patru séu cinci ceasuri la mese, la mâncare și beutură și a asculta un potop de toasturi, când în același timp s'ar putē face micē óspeților depărtați ocazia de a cunoște ținutul, séu a ține vre-o disertație pentru popor séu inteligență? Partea oficiōsă, indispensabilă adevărat, s'ar putē înlocui printr'aceea că séra de cunoscință ar putē lua rolul banchetului, unde s'ar ține câteva toasturi cu caracter oficial. Mi-s'ar putē imputa, că toasturile sunt singura noastră școlă oratorică la noi în ziua de aji. Da, dér de bună sémă cinci séu șese vorbirii bine prinse sunt de ajuns la o astfel de ocazie, pe când 16 — atâtea s'au ținut la banchetul din Baia-mare — sunt obositoare, cu atât mai mult, că în sgomotul farfuriilor și a tacâmurilor oratorului vorbesc aproape numai pentru câți-va vecini, cari îl pot urmări cu atenție.

Ță lista toasturilor:

D-l Partenie Cosma, președintele acestei adunări deschide șirul lor printr'o cuvântare pentru Majestatea Sa împēratul și regele nostru Francisc Iosif I. Urměză vorbirea d-lui Avram Breban pentru comitetul central al „Asociațiunei“, în numele căruia mulțumesc d-l Dr. Beu, ridicând paharul pentru reprezentanții orașului, comitatului și pentru autoritățile prezente. Credem, că era de prisos a vorbi în unguresce, când într'un centru românesc ca al Băii-Mari acesteia trebuie să pricēpă și românesce. Răspunde d-l primar al orașului, salutând cu cuvinte căldurose pe óspeți și dorind Asociațiunei prosperitate. D-l Constantin Lucaciú vorbesc pentru óspeți. Intre aplause frenetice se ridică „badea Gheorghe“ preamărind optimismul, ca o cerință de căpetenie pentru luptătorii neamului nostru. Pentru poporul român ridică paharul séu d-l Lazar Iernea, căruia îi răspunde țeranul Atanase Demian din Negrei, unul dintre cei cari „au fost la Viena“. D-l Vasile Ardeleanu ține un toast pentru femeia română, d-l Ioan Pop din Turț pentru reprezentanții preseii periodice în numele căroră răspunde d-l I. Russu-Șirianu. Urměză frumosul discurs al d-lui advocat Dr. G. Tripon pentru ținerime; îi răspunde d-l stud. ing. Gavriil Barbul. Pentru comitetul aranjator vorbesc d-l Dr. Daianu și din partea bētrănilor îi răspunde d-l Demetriu Cionte, ér din a tinerilor d-l Romul Avram.

„S'audim pe Lucaciú“, era strigătul celor mai mulți după șfirșitul ultimului toast din program. Intre aplause sgomotose se ridică părintele Vasile Lucaciú stăpânind cu vocea sa puternică și cu înfățișarea-i chipeșe, întręga societate. Vorbele sale, éráși și éráși întrerupte de ascultătorii încordați prin urale și aplause, rēsunau dulce și trădau pe oratorului cunoscut. „Cultura o avem“, spunea el, „dér ea nu e întregă când nu pōte lucra mână în mână cu cele două surori ale sale: morala și libertatea. Numai ceste trei unite pot fi adevărate devisă prin care neamul nostru va ajunge acolo unde dorim cu toții“.

Depestrajă.

Situația politică a devenit și mai încurcată după dimisia lui Khuen-Hedervary. S'au pornit acum combinațiile asupra urmașilor. Se vorbesce de trei candidnți: Szell, Wekerle și Apponyi. Cel dintăiu s'a retras abia de curând, revenirea lui nu pōte să aducă nici o schimbare în situație. Al doilea a mai fost ministru-președinte. Partidul popular anunță de pe acuma o nouă obstrucție, pe care o vor pune la cale ei pe socotela lui Wekerle. Apponyi par'că ar avē mai multe șanse, dér și el își are adversarii lui puternici, în fracțiunea vechilor liberali, cari amenință că vor eși din partid, în cas, când ar veni la putere. Pentru moment se crede, că cele mai multe șanse le are ministrul de finance Lukacs.

Mult mai limpede este situația în partidul independist, care a ținut o întrunire în care președintele Kossuth a raportat asupra celor petrecute, vindicând partea leului pe séma partidului séu în campania contra lui Khuen-Hedervary. „Ne trebuie concesiuni naționale, șise Kossuth. Fără de acestea nu va fi pace. Să vină Majestatea Sa la Budapesta și să aranjeze lucrurile.“ Vedem așa-dér, că partidul independist a ajuns mare și tare. Fără el nimic nu se pōte face în politica Ungariei, cel puțin deocamdată.

În nr. 146 al „Gazetei Transilvaniei“ de la 4 (17) Iulie 1903, la cererea d-lui redactor al fōiei noastre, Traian H. Pop, am publicat sentința adusă în procesul de presă pertractat; la 6 Aprilie/a. c. înaintea Curții cu jurați din Tergul-Mureșului, în puterea căreia d-sa, ca acusat, pe basa §-lui 579 al procedurii penale a fost obligat să facă a se publica sentința în fōia noastră, îndată ce va intra în vigoare, ceea ce s'a întâmplat prin înmânarea deciziunei Curiei reg., prin care se respinge recursul de nulitate.

Procuratura reg. ung. de la Tergul-Mureșului provocă acum editura „Gaz. Trans.“ să publice pe socotela d-lui Traian Pop în tōtă estinderea și deciziunea Curiei reg. adusă la 17 Iunie. Ea este următōrea:

Másolat. 4655—1903 szám. Ó Felsége a Király nevében. A m. kir. Curia izgatás vétségével vádolt Pop Traján ellen a marosvásárhelyi kir. törvényszék mint esküdtbíróság előtt folyamathoz tett, s ugyanott 1903 évi április hó 6-án 2949 sz. a ítélettel elintézet bűnvádi ügyet, a vádlottnak és védőjének semmiségi panasza folytán 1903 évi június hó 17 napján tartott nyilvános ülésében vizsgálat alá vévén, következő végzést hozott: A semmiségi panasz visszautasított. Indokok: Vádlott és védője az esküdtbírószági ítélet ellen a B. P. 385 §. 1 a. b. és 3 pontjai alapján közelebbi megjelölés nélkül jelentettek be semmiségi panaszt. A semmiségi panasz a B. P. 434 §-ának 3. bekezdése értelmében s illetőleg alapján minden irányban visszautasítandó volt, és pedig: a B. P. 385 § 1 a) és b) pontjára alapított részben azért, mert a B. P. 390, illetőleg 430 §. a ellenére a panasztevők nem jelöltek semminemű semmiségi okot vagyis oly tényeket, melyeknél fogva az ítélet alapjául szolgáló tett, az esküdtek határozatában foglalt ténybeli és jogi megállapítások dacára sem vonható az anyagi bűntető törvény rendelkezése alá, vagy helytelenül volna minősítve, — a B. P. 385 § 3 pontjára alapított részében pedig azért mert az államfőházzal bűntetett eselekmények azon fájánál, melyről az esküdtbírószági ítélet szól, a szabadságvesztés büntetésnek pénzbüntetésre való átváltottatása a Btk. 29 § a) illetőleg a m. kir. Curianak 46 számú teljes ülési határozata értelmében ki van zárva. Kelt Budapesten 1903 évi június hó 17-én Szabó Miklós sk. Tarnai sk. előadó. A másolat hiteleségét igazolja Greising József sk. kiadó. (P-H).

Incoronarea papei Piu X.

Duminecă la órele 8½, s'au început în biserică sf. Petru din Roma ceremoniile încoronării. Publicul se adunase mult înainte de óra fixată umplend tōte colțurile bisericeii. Erau peste 70.000 de ómeni în uriașa catedrală.

De și pe stâlpii bisericii erau așifate placate, în care publicul era rugat a să

abține de ori-ce manifestațiune, mulțimea la vederea papei a isbucnit în strigăte entusiaste.

La încoronarea papei erau de față principele de Parma, întreg corpul diplomatic, aristocrația înaltă, un nepot al papei, primarul și parochul din Rieti, comuna natală a papei.

În fața bisericii erau trupe italiene, cari mențineau ordinea, ér în interiorul bisericii garda palatină a vaticanului și gendarmii papali.

Cardinalul Rampolla a ținut un discurs de felicitare, după care înalții prelați au defilat pe dinaintea pontificelui, sărutându-i piciorul, în care timp corul capelei santine a intonat cântecul „*Tu es Petrus*”.

Din capeșa Clementină, unde Piu X a primit omagiile înaltului cler, a pornit convoiul la altarul principal. Un cerimoniar mergea înaintea papei, ardând în trei rânduri puțin câlți și exclamând: „*Pater sancte, sic transit gloria mundi*”.

La liturghie s'a cetit evanghelia în limba latină și elină, ér după sfârșitul liturghiei, cardinalul *Macchi* i-a pus pe cap *tiara*, o lucrare frumoasă de aur și argint împodobită cu pietri scumpe.

Ceremonia încoronării a durat mai multe ore și a fost bogată în emoțiuni.

Intâlnirea dela Ischl.

Trenul special, care aducea pe regele Carol al României, a sosit la 2 ore 28 m. în gara Ischl, care era pavoazată cu stéguri austriace și române.

Împăratul a sosit la gară cu 10 minute înainte de sosirea trenului, fiind salutat prin ovațiuni de mulțimea de persoane, cari se află aici în viligeatură precum și de populațiune.

Împăratul purta uniforma regimentului românoesc cu decorațiunile românoesci și era urmat de principii Leopold, George și Conrad de Bavaria, de arhiducele Iosef August și de o suită strălucită de ofițeri și pesonagii de curte.

Apropiându-se trenul, împăratul a înaintat până lângă șine. Regele Carol era în uniformă de colonel al regimentului șese de infanterie austriacă și purta marea cruce a ordinului Sf. Stefan. Împăratul i-a strâns mâna în mod cordial apoi s'au sărutat pe obraji de două ori. Regele Carol o strâns mâna tuturor principilor.

După reciproca prezentare a suitelor, suveranii s'au urcat în echipagi și în marele ovațiuni ale mulțimei s'au dus la otelul „*Elisabeth*”. În cel dintâiu echipagi erau cei doi suverani; urmau apoi principii și suitele.

La otelul „*Elisabeth*” așteptau principesa Gizela de Bavaria, arhiducesele Maria, Valeria și Augusta, multe pesonagii și dómne de curte. Regele Carol a salutat amabil pe principese.

După prezentări, împăratul a însoțit pe regele Carol în apartamentul ce i era pregătit și unde a stat 15 minute într'o convorbire afectuoasă, după care s'a întors la vila imperială.

Cordialitatea primirei e caracterisată prin faptul, că împăratul se duce el însuși, în echipagiul său, ca să ia pe regele Carol de la otel. În adevăr, la 4 ore și jumătate s'a dus de a luat pe regele Carol și l'a condus la vila imperială, unde s'a dat în onôrea lui Carol un prânț de gală de 26 tacâmuri.

La prânț masa era splendid decorată și se afla pe ea o profuziune de flori și cele mai prețioase cristale și vase de aur și argint.

Regele Carol a stat la masă în mijloc, având la stânga pe împărat ér la dreapta pe principesa Gisela de Bavaria.

Afară de principii, au mai luat parte la prânț generalul-medic Theodori, generalul Coandă, adjutanții Mavrocordat și Volvoreanu precum și pesonagii ale curții austriace.

În tot timpul prânțului a făcut concert muzica regimentului 4 de vânători,

adusă într'adins la Ischl pentru primirea regelui. Meniul a fost splendid. În cursul prânțului, suveranii s'au întreținut într'una, cu cea mai mare cordialitate. După masă, regele s'a întors la otel, salutat respectuos pe tot parcursul de cătră public.

Erî séră s'a dat la teatrul din Ischl o reprezentație de gală, în onôrea regelui României. S'a jucat opereta „*Opernball*” de Heuberger. Sala teatrului prezenta un aspect orbitor de uniforme și toalete strălucitoare. Când au intrat suveranii, publicul s'a ridicat și a isbucnit în căldurose ovațiuni.

În aceeași lojă din mijloc se aflau și principii dimpreună cu suveranii. În lojele vecine erau suitele. În antracte s'au servit beuturi răcoritoare. Atât la ducere cât și la întorcerea de la teatru, publicul grămădit pe stradă a aclamat îndelung pe suverani.

După reprezentație, s'a dat o cină la villa imperială.

Revoluția în Macedonia.

Uciderea consulului rusesc.

Asupra uciderii consulului Rostkovski se telegrafiază din Salonic următoarele amănunte:

Rostkovski s'a dus în ziua de 8 Aug. dimineața călare la mănăstirea sârbescă Bukovo situată pe muntele Parister, distanță de 1 oră de la Monastir. Pe la orele 9 a. m. se întorcea spre casă, trecând pe lângă casarmele turcesci și depozitele de praf. Un soldat, cu numele Selim Faik care stătea acolo de pază nu l'a salutat după-cum îi prescrie regulamentul. Consulul și-a oprit calul și l'a întrebat, de ce nu-l salută? Soldatul, în loc să răspundă, și-a descărcat de trei-ori asupra lui arma. Consulul rănit, a căzut de pe cal. Cavalerul albanes cu numele *Halban*, care îl însoțea pe consul a împușcat și el asupra soldatului. Era însă prea târziu, căci fugise deja. Consulul a fost transportat la locuința sa, unde a murit nu peste mult. Soția consulului, prințesa Dabija, care își trage originea din vechia dinastie sârbescă Dabija, a rămas văduvă cu doi copii. Toți consulii din Monastir s'a prezentat la văduva spre a-și exprima condolențele. Spre acest scop s'a prezentat și *Riza-pașa*, valiul din Monastir, văduva însă n'a vrut să-l primescă. Drapelele tuturor consulatelor au fost coborite la jumătatea catargului în semn de doliu.

Vestea despre asasinat, s'a răspândit ca fulgerul și a provocat spaimă printre Turci. Toți se tem de urmări sinistre. Într'un timp relativ foarte scurt, acesta este al doilea asasinat săvârșit contra unui consul rusesc. *Rostkovski* era în etate de 43 ani și funcționează în Monastir de 8 ani. A scris mai multe cărți asupra chestiunii macedonene.

Banțele bulgare.

Situațiunea în vilaetul Monastir e foarte periculoasă. Întreg vilaetul este copleșit de banțele bulgăresci. Aceste banțe au luat cu asalt orașul *Krusevo* au aruncat în aer cu dinamită conacul și au ucis vr'o douăzeci funcționari și soldați turci. S'au trimis numeroase trupe la *Krusevo*, pentru îgonirea Bulgarilor.

Revoluția se întinde în toate părțile.

SCIRILE DILEI.

— 29 Iulie v.

Atentatul contra lui Combes. Ministrul-președinte frances *Combes* a asistat în ziua de 9 August în Marseille la congresul institutorilor francesi, cu care ocaziune a pronunțat un discurs violent contra congregațiilor. La eșire un italian cu numele *Piccolo* a descărcat două glonțe de revolver asupra ministrului-președinte, fără să nimerescă. Din isvor oficios se desminte scirea atentatului și se presintă în forma următoare: Un italian a aruncat pătlașele roșii asupra trăsorei lui *Combes*.

Poliția l'a luat la gônă și un prieten al lui cu numele *Piccolo*, voind să-l apere, a descărcat revolverul asupra poliștilor. Amândoi au fost arestați.

Un tînăr român, care își dă concursul pentru *kișdedovo*. Ni-se scrie: În Ighiu (Magyarigen) tinerimea maghiară a aranjat în ziua de 9 August o serată musicală declamatorică, destinând venitul curat: jumătate pentru școla de stat, jumătate pentru *kișdedovul* din acea comună. În programul acelei serate cu durere vedem și următorul punct: „*Poe Edgar: A holló; szavalja Costea Octăvián*. Acest tînăr care pörtă un nume atât de frumos românesc și care cu toate acestea își dă concursul la o serată aranjată în favorul unor instituțiuni cu scopuri prea bine cunoscute față cu noi Români, este fiul preotului român din Ighiel și este burșier al Asociațiunei...”

Vin Jesuiții! Diarul banffyst „*Magyar Szó*” de ađi, publică un articol de fond intitulat: „*Ministrul a demisionat. Regele vine acasă (!). Apponyi în perspectivă. Vin Jesuiții!*”

Reprezentația teatrală în Brad.

Joi în 13 August n. se va aranja în Brad o serată teatrală în sala hotelului central. Intrare Prosceniu: 2 cor. Locul I: 1.60 c. Parterre 1 cor. Studenți și soldați 50 b. Venitul e destinat pentru fondul „*Șaguna*” de la gimnasiul român gr. or. din Brad. Bilete se pot lua la d-l Ioan *Cuteanu*, comerciant și séra la cassă. Ofertele maritimose a-se adresa d-lui prof. Dr. Pavel *Oprisa*. Se va reprezenta piesa „*Vacante*” de M. Baiulescu cu următoarele persoane: C. T. Albu, Roma Costin, Veturia Rîmbaș, I. Dordea, I. Indreiu, Olimpia Ometa, St. Albu, Aurelia Costin, Adam Damian, apoi „*Florin și Florica*” de Alexandri. Rolurile vor fi interpretate de C. Albu, Olimpia Ometa, și Adam Damian. — Muzică militară. Dans.

Mișcare antisemită în Rusia. După cum se scrie din Petersburg în guvernamentele de sud ale Rusiei s'a pornit o mișcare intensivă în populația rurală contra jidovilor. Jidovii se tem, că se vor repeta scenele sângerose de la Chișineu. Diarul „*Bessarabetz*” alimentează agitația. Poporul crede, că a venit poruncă de la Țarul, ca să-i stîrpescă pe jidovi. Mulți au început să se gîndescă la emigrare și un număr însemnat a trecut granițele românoesci, unde cu toate „persecuțiile”, despre cari au trîmbițat foile evreesci totuși se simt mult mai acasă jidovii, decât în Rusia.

Milionar împușcat. Proprietarul Ujhelyi Leopold, evreu milionar din Vászahely, comitatul Aradului avea o datorie la proprietarul Ion Maric. Ujhelyi avea de gînd să pună sechestrul pe recolta lui Maric. Acesta l'a rugat să se mulțumescă cu sechestrul pus pe grâu. Evreul însă voia să pună și pe cucuruz. Din cauza acésta Maric l'a împușcat ér pe Ujhelyi și apoi s'a prezentat singur la gendarmerie.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 10 Aug. În ședința de ađi a camerei ministru-președinte *Khuen-Hedervary* a făcut o declarațiune de următorul cuprins: Când m'am prezentat în cameră dimpreună cu colegii mei din guvern, am dis. că acesta și-a pus în primul rând problema de a asigura mersul lucrărilor parlamentare și a scóte țera din starea de *ex-lex*. Programul guvernului a fost basat pe presupunerea, că va suspenda desbaterea proiectelor de lege militare privitoare la urcarea contingentului de recruți și că va cere în locul lor numai votarea contingentului de recruți ordinar. Guvernul a sperat, că ast-fel îi va succede a face posibilă desbaterea acelor proiecte de lege (indemnitate, pactul ș. a.) cari tor-

méză pentru țera o necesitate de prima ordine. După-ce însă guvernul a constatat, că pe cale pacifică nu póte să ajungă acésta, el și-a considerat unanim misiunea ca încheiată și a cređut de a sa datorie patriotică, de a-și anunța *Majestății Sale demisiunea*. Am onôre a comunica onor. camere, că am adus la cunoștința *Majestății Sale verbal demisiunea guvernului și Majestatea Sa a binevoit a primi demisiunea pe baza acésta*. (Strigări în stânga estremă: Să trăiescă Regele! Auđiți, auđiți! în dreapta) *reservându-și pentru mai târziu rezolvarea formală a demisiunei*.

În fine rógă pe cameră să-și amâne ședințele până la formarea noului cabinet și anunță, că *Majes. Sa va veni țilele următoare în Ungaria în scopul formării noului cabinet*.

Sofia, 11 August. Principele Ferdinand s'a adresat telegrafic guvernului, întrebând, decă e necesară prezența lui în Bulgaria. Președintele i-a răspuns, că prezența principelui nu e necesară.

Belgrad, 11 August. Insurgenții au aruncat în aer depositul de la oficiul vamal din Cibetse. Diarul „*Stampa*” susține, că explozia s'a produs din întâmplare, căci bomba respectivă era destinată pentru Ueskueb.

Constantinopol, 11 August. Banțele bulgare au stricat pe linia Vladovo-Strovo mai multe poduri și au tăiat firul telegrafic pe o distanță de 500 metri. În vilaietul Monastir s'au constituit și banțe turcesci, grecesci și românoesci, cari au avut deja ciocniri sângerose cu banțele bulgăresci.

Constantinopol, 11 August. Membrii comitetului macedonean au tăiat firul telegrafic dintre Ochrida și Monastir și au stricat patru poduri. În Șirola a avut loc o ciocnire între trupele turcesci și membrii comitetului. Dintre acești din urmă au cădut 46 inși.

Diverse.

Președintele Roosevelt boxor. Diarul „*New-York Times*” povestesc următoarea aventură ce s'a întemplat Luni, țice el, președintelui Roosevelt.

Președintele Statelor-Unite se întorcea de la biserică în trăsura cu nevasta și fetele lui; pe drum se afla un ciclist care se amusa umblând când pe o parte când pe alta a străzii și căruia părându-i-se că trăsura lui Roosevelt nu-i lăsa destul loc pentru esecutarea fantasiilor sale velocipedice, începă să injure pe vizitiu.

Președintele se supără în cele din urmă și, oprind trăsura, sări jos. Repede el făcă pe ciclist să se dea jos de pe bicicletă. Acesta, nesciind pe cine are înaintea lui, începă să injure chiar pe Roosevelt.

Președintele, care ca ori-ce bun american e un boxor de frunte, nu l'a lăsat să urmeze mult timp și i-a tras câteva boxuri sdravene, până ce au venit nisce agenți secreți.

Ei au arestat pe obrasnicul biciclist, pe când Președintele și familia sa se duceau acasă.

POSTA REDACȚIUNELI.

Scythian. Mulțumim. În numărul de Duminecă.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge o lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandație.)

Scrieri istorice.

Memorii din 1848—49 de Vas. Moldovan, fost prefect al Legiunii III în 1848—49. Prețul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

Viața și operele lui Andrei Mureșianu, studiu istoric-literar de Ioan Rațiu, prof. ord. la preparandia din Blășiș, Prețul 2 cor., plus porto 10 bani. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandial din Blășiș.

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa“, interesanta și eminenta conferență, ce a ținut-o d-nul colonel o. și r. Francisc Rieger în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ăr altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea mormântului eroului nostru. Prețul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„Pentru memoria lui Avram Iancu“, apelul dat către ministerul de interne D. Perczel prin d-l Dr. Amos Francu'n cauza fondului pentru monumentul lui Iancu. Prețul este 1 coronă. In România 2 lei plus 5 bani porto.

„Pintea Vităzului“, tradițiuni, legende și schițe istorice, de Ioan Pop-Reteaganul. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisirii din toate părțile, pe unde a umb'at Pintea. Prețul 40 bani, plus 6 bani porto.

„Românul in sat și la ôste“. Aceasta este titlul unei nouă cărți, ce d-l Ioan Pop Reteaganul, cunoscutul și meritatul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 20 b., cu posta 26 b.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traducere de Teodor V. Păcățian. Prețul 2 cor. (+ 10 b. porto.)

„David Almășianu“, schițe biografice de Ioan Popa. Broșura aceasta, presentă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

„Ieranal român și ungar din Ardeal“, studiu psihologic popular de I. Paul. Prețul 1 cor. (+ 5 b. porto.)

Măndăstirea Putna in Bucovina de fraclie Porumbescu. Prețul 20 b. (+ 3 b. porto.)

„Clupe de repaus“ de Sorcovă. Un volum elegant, care pôte ocupa loc pe masa oricărui salon. Prețul 2 corone. (Pentru România 2 Lei 50 bani) porto extra. Credem a fi de prisos a mai recomanda in special această nouă apariție literară. In acest volum găsim un limbajiu frumos

romănesc și niște povestiri scrise cu atâtă spirit, încât cartea odată luată in mână, nu o mai pui jos, până nu ai cedit'o totă. Se pôte procura la Tipografia A. Mureșianu pe lângă trimiterea prețului indicat plus 20 bani porto.

„Pe pragul mormântului“, de preotul G. Simu, conține versuri funebreale pentru popor și pentru inteligență. Pr. 50 bani (+ 6 b. porto.)

Prosă și versuri, fabule de Gr. M. Alexandrescu prețul 30 b. plus 5 b. porto.

— A apărut tomul I. din „**Novela**“ de Vasilie Ranta Buticescu. Broșura are 286 pagini și conține istorioare frumoșe scrise într'un limbajiu plăcut. Prețul ei e 1 cor. 60 bani plus 20 bani porto. Se pôte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Musică. A apărut de curând in Viena un caiet de compozițiuni ale mult talentatului compositor român Ioan Scărlătescu

Acest caiet de valoare conține 4 cântece pentru voce și pian foarte frumoșe, între cari se află și o mândră *Doină*, care are ca text o poesie de Eminescu.

Prețul unui caiet e de 3 corone plus 5 bani porto și se află de vânzare la tipografia A. Mureșianu in Brașov.

Cursul la bursa din Viena.

Din 10 August n. 1903

Renta ung. de aur 4%	119.95
Renta de corone ung. 4%	98.95
Impr. căil. fer. ung. in aur 3 1/2%	90.25
Impr. căil. fer. ung. in argint 4%	98.35
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.25
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	92.90
Bonuri rurale croate-slavone	98.25
Impr. ung. cu premii	202.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	156.—
Renta de hârtie austr.	100.35
Renta de argint austr.	100.25
Renta de aur austr.	120.80
Rente de corone austr. 4%	100.65
Losuri din 1860.	154.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară	15.85
Acții de-ale Băncei ung. de credit	730.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	660.75
Napoleonori	19.05
Mărci imperiale germane	117.37 1/2
London vista	239.27 1/2
Paris vista	95.17 1/2
Note italiene	95.15

Cursul pieței Brașov.

Din 11 August n. 1903.

Bancnot rom. Cump.	18.92	Vënd.	18.96
Argint român.	18.80	„	18.90
Napoleonori.	19.04	„	19.10
Galbeni	11.20	„	11.30
Ruble Rusesor	2.53	„	2.54
Mărci germane	117.10	„	117.50
Lire turcesci	21.50	„	21.60
Seris fonc. Albina 5%	101.—	„	101.25

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov. Valabil din 1 Mai st. n. 1903.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la ora 5-20 min. dim.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2-45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la ora 8-13 min. séra.
- IV. Tr. accel. la órele 10-26 m. séra.

Dela Brașov la București:

- I. Trenul de persoane la ora 3-55 m. dim.
- II. Tren accel. la órele 5-14 m. dim.
- III. Trenul mixt la órele 11-40 a. m.
- IV. Trenul accel. la ora 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- V. Tren mixt la órele 6-50 séra.

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

- I. Trenul de pers. la ora 5.19 min. dim. (are legătură cu Tușnad la ora 9.18, cu Ciuc Gyimes și Ciuc-Szereda, la ora 10.46 min. a. m.)
- II. Trenul mixt la ora 8-40 min. a. m.
- III. Trenul de per. la ora 3.— m. p. m.

Dela Brașov la Zărnești (gar. Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la ora 9-2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la ora 3-44 min. p. m.
- III. Trenul mixt la ora 9.47 m. séra.
- IV. Trenul mixt la ora 6-14 m. dim. (Numai dela 1 Iunie Dumineca și in serbători).

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

- I. Trenul de pers. la ora 5-19 min. dim.
- II. Trenul mixt la óre 8-40 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la ora 3.— min. p. m. (are legătură cu linia Tușnad-Ciuc-Gyimes.)

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Tren accel. la órele 5-07 m. dim.
- II. Trenul de persoane la ora 7-50 dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2-9 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la ora 9-27 min. séra.

Dela București la Brașov:

- I. Trenul accel. la ora 2.18 min. p. m.
- II. Trenul mixt. la ora 9-18 min. séra.
- III. Trenul pers., la ora 5.— m. p. m.
- IV. Tren. de pers. la ora 7-41 min. dim. (care circula numai Vinerea dela Predeal).
- V. Tr. accel. la órele 10-14 m. séra.

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persoane la óre 8-25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Szereda óra 3-20.)
- II. Trenul de pers. la ora 1-53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5.17 dim.)
- III. Trenul mixt, la ora 6-27 m. séra (are legătură dela Palanca la 8.54 dim.)

Dela Zărnești la Brașov (gar. Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la ora 7-02 min. dim.
- II. Trenul mixt la ora 1-12 min. p. m.
- III. Trenul mixt la ora 8-18 séra.

Dela Ciuc-Gyimes la Brașov:

- I. Trenul de pers. la ora 8-25 m. dim.
- II. Trenul de pers. la ora 1-53 m. p. m.
- III. Trenul mixt la ora 6-27 min. séra. (Are legătură cu Tușnad-Ciuc-Gyimes.)
- IV. Trenul mixt la órele 10.05 m. séra.

Caut un candidat de ad-vocat român, care se mă pôtă substitui pe deplin in orice afaceri judiciari și administrative. Condițiunile prin epistolă.

Dr. Vasilie Pahone, advocat in Bistrița.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face ori și când pe timp mai indelungat séu lunare.

Nr. 5122—1903. str. **PUBLICAȚIUNE.**
De mai mult timp se află in păstrare la Căpitănatul orășenesc un **Biciclu.**
Proprietarul Franz Schmidt ce pretinde a fi din Wernigerode, cu tôte că au fost provocat prin „Reud-óri Közlöny“ încă in anul 1899, că in timp de un an se se presente a-și lua Velocipedul, până ađi nu au făcut nici o dispoziție in privința acésta. Prin urmare acesta și din cauză că Biciclu perde din ți in ți din valórea sa, se va vinde cu licitație in 14 August a. c. la 9 óre a. m. la care se iuvită amatorii
Brassó, 5 August 1903.
— 3 1063) Căpitănatul orășenesc.

Cruce séu stea duplă electro-magnetică
Patent Nr. 66967.

Nu e crucea lui Volta. Nu e mijloc secret. Vindecă și invioreză pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă boa- se da imprejurării, că le vechi de 20 aní.

Aparatul acesta vinnecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, ne uralgie, împedecarea circulațiunei sângelui, anemie, ameteți, țiuturi de ureche, bătaie de inimă, sgârciuri de inimă, asmă, auđul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, re-ceală la mâni și la picioare, reumă, podăgră, ischias, udul in pat, influența, insómnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle, cari la tractare normală a medicu-lui se vindecă prin electricitate. — In cancelari: mea se află atestate încurse din tóte păr-țile lumii, cari prețiesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pôte examina aceste a'estate. Acel pacient. care in decurs de 45 ȓile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis se se confunde cu aparatul „Volta“, de óre-c „Ciasul-Volta“ atât in Germania cât și in Austro-Ungaris a fost oficiós oprit, fiind nefolositor. pe când aparatul meu e in genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja iefinătatea crucii male electro-magnetice e recomandă indeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor. Pretul aparatului mic e 4 cor. folosibil la morburí, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țérá și streinătate e:
MÜLLER ALBERT, Budapesta, V, Strada VADÁSZ 42 A / E. colțul strada Kálmán.

TIPOGRAFIA A. Mureșianu
Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provêdut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus in pozițiune de a puté esecuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acuratețá, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.
CĂRȚI DE SCIINȚA, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE
STATUTE.
FOI PERIODICE.
BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.
PROGRAME ELEGANTE.
BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI IN COLORI.
ANUNȚURÍ.

REGISTRE și IMPRIMATE pentru tóte speciile de serviciuri.
BILANȚURÍ.
Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.
Couverte, in tolă mărimea.
TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.
PREȚURÍ-CURENTE și DIVERSE
BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc in biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, eta-giul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Co-mandele din afară rugăm a le adresa la
Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.